

vyplaceny v cenných papírech za nominální ceny, ač kursovní ceny papírů byly značně nižší. Ježto dosud není po rozumu § 61 zákona čís. 45/1922 ustanoveno nařízením, do jaké míry bude stát požadovati na dlužníku náhradu platů učiněných za něho z důvodu záruky, nelze vzhledem k nynější stavební hodnotě domu, jak shora byla uvedena, zařaditi z ceny domu nic jako aktivní položku do jmění Rudolfa S-a, i kdyby se počítalo s tím, že vskutku svého času dojde k realizaci čekatelského poměru, to jest k převodu vlastnického práva k rodinnému domu na čkatele. V tomto směru posoudil rekursní soud věc správně. K vývodům stěžovatelky, že není pravděpodobno, že by na domě v ceně 175.000 Kč vázly dluhy 238.400 Kč, správně 244.200 Kč, se podotýká, že jest přihlížeti k výši stavebních nákladů v době stavby a že z celkového stavebního nákladu, tehdy nutného, jmenuje se ona část nákladů, o kteréž dle hospodářských zásad nelze předpokládati, že dojde úhrady v ceně domu a v jeho užitečích, mrtvým stavebním nákladem, a že stát dosud neprohlásil, až do jaké míry a do jaké výše, zejména zda snad i přes výši mrtvého stavebního nákladu se hodlá zřící práva postihu, ze záručního poměru proti vlastním dlužníkům. Ale nicméně plyne již nyní z užívání rodinného domku určitý majetkový prospěch i pro Rudolfa S-a. Čekatelé přispěli již na stavbu 56.322 Kč 62 h, čímž podle citovaného dopisu družstva splnili úplně svou povinnost, z vlastních prostředků přispěti na stavbu, takže nejsou nyní již ničím z tohoto důvodu zatíženi. Dostali v užívání celý rodinný domek, který jest rodinným domkem o dvou bytech (srovnej § 2 nařízení ze dne 23. listopadu 1922, čís. 355 sb. z. a n. a § 2 (4) nařízení ze dne 21 května 1921, čís. 191 téže sbírky), a platí družstvu 330 Kč měsíčně a pobírají z podpronájmu druhého, dolního bytu 215 Kč měsíčně. Jest tedy jejich bytová potřeba nyní ukojena způsobem příznivým a jest k tomuto majetkovému stavu, pokud jde o Rudolfa S-a přihlížeti podle § 1220 obč. zák. i při výměře věna, ježto jeho příjmy nejsou zatíženy značnou položkou ukojení bytové potřeby. Vzhledem k tomu a vzhledem ke všem ostatním okolnostem, které byly v tomto případě vyšetřeny, jest uznati věno 6000 Kč za přiměřené stavu a jmění otcovu a bylo proto vyhověti dovolacímu rekursu tak, jak se stalo. Lhůta k plnění částky, o kterou se původní výměra věna zvyšuje, stanovena byla na delší dobu, ježto není zjištěno, že Rudolf S. má hotovost, kterou by mohl ihned disponovati.

Čís. 9538.

Na základě zákona ze dne 22. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n. vstoupila státní železniční správa do služebního poměru zaměstnance Košicko-Bohumínské dráhy jako zákonný zástupce Košicko-Bohumínské dráhy.

Rozsudek, jímž byl pravoplatně zamítnut nárok bývalého zaměstnance Košicko-Bohumínské dráhy proti státní železniční správě o uznání jeho služebního poměru a o placení služebních požitků, působí také na poměr zaměstnance proti Košicko-Bohumínské dráze, napadána-li v napotomní jeho žalobě proti této dráze správnost a

platnost rozhodnutí státní železniční správy, jimiž byl zaměstnanec pro odpírání služby a pro neuposlechnutí služebních rozkazů po zastavení služebních požitků propuštěn ze služby.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv II 61/29.)

Žaloba, již se domáhal bývalý úředník Košicko-Bohumínské dráhy proti této dráze určení, že jeho služební poměr u žalované trvá na dále a že jest mu žalovaná povinna zaplatiti 67.350 Kč, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce byl zaměstnancem žalované Košicko-Bohumínské dráhy a zůstal ve službě i po převzetí jejího provozu státní železniční správou. Zákonem ze dne 22. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n. o převzetí soukromých železnic do státní správy a skutečným převzetím provozu státní správou dne 1. ledna 1921 byl jeho služební poměr změněn. Ač žalobce zůstal i na dále zaměstnancem žalované akciové společnosti jako vlastnice a koncesionářky převzaté železnice a jeho služební poměry zůstaly upraveny služebním řádem žalované strany, přešel výkon práv a důsledkem toho i povinností ze služebního poměru podle § 4 cit. zák. ze žalované strany na státní železniční správu jako provozovatelku železnice. Státní železniční správa zastavila roku 1922 výplatu žalobcových služebních požitků a propustila ho roku 1924 ze služby. Ve sporu žalobce proti státní železniční správě bylo mu přisouzeno na služebních požitcích 3.955 Kč, ale nárok na výplatu dalších požitků a na určení, že propuštění ze služby není platné, byl zamítnut. Rozsudek byl potvrzen zdejším rozhodnutím ze dne 25. března 1926 Rv II 56/26, a to na základě služebního řádu Košicko-Bohumínské dráhy. Žalobce domáhá se nyní žalobou na Košicko-Bohumínské dráze nového jednání a rozhodnutí o trvání svého služebního poměru a o služebních požitcích. Uznává totožnost předmětu nyní zahájeného a dřívějšího sporu, ale poukazuje k tomu, že není zaměstnancem státní železniční správy, nýbrž žalované strany, že žalovaná strana nebyla v dřívějším sporu žalována ani zastoupena, a tvrdí, že dřívější spor byl proveden se stranou k němu neoprávněnou a že rozhodnutí v něm vydaná nemají s hlediska jeho poměru k žalované straně právní moci. Avšak těmito vývody vyvrací žalobce jen námitku věci rozsouzené, jejíž zamítnutí vešlo ostatně již v moc práva, a námitku nedostatku pasivního oprávnění, jež byla odvolacím soudem rovněž zamítnuta. Rozhodnutí, zda žalobci přísluší právo, by o jeho nárocích, zamítnutých v dřívějším sporu, bylo znovu jednáno a rozhodnuto, nezávisí jen na oněch dvou námitkách, nýbrž také ještě na rozřešení otázky, zda nepůsobí rozsudek o žalobcových nárocích ve sporu se státní železniční správou jako nesporná a nezměnitelná právní skutečnost podle hmotného práva také na žalobcův poměr ke straně nyní žalované. Otázku tu jest zodpověděti v žalobcův neprospěch. Podle § 1 zákona čís. 690/1920, že státní železniční správa provozuje železnici na účet koncesionáře, a podle

§ 4 téhož zákona, že převzetím provozu přecházejí na železniční státní správu veškerá práva ze služebních smluv proti veškerým zaměstnancům s tím, že po kárné stránce budou podléhati předpisům státních drah, že ministerstvo železnic bude mít právo rozšířit na ně s výhradou práv nabytých z dosavadních služebních smluv i ostatní předpisy služebních, pracovních a pensijních řádů státních drah, že železniční státní správa bude mít právo podle služební potřeby přesazovati zaměstnance převzaté dráhy na jiné trati státem provozované a zaměstnance jiných tratí na trati převzaté železnice, to vše, neodmítne-li zaměstnanec převzaté železnice další setrvání ve službě, pro kterýž případ byl mu zaručen nárok na odpočivné požitky nebo na odbytné, — vstoupila státní želez. správa do žalobcova služebního poměru jako zákonný zástupce žalované strany s účinkem, že z veškerých jejích právních jednání a rozhodnutí, učiněných v mezích služebního řádu žalované strany a zákona, bude žalovaná strana jako nositelka služebního poměru přímo oprávněna i zavázána, dále že žalovaná strana nemůže svá práva ze služební smlouvy po převzetí provozu státem jinak vykonávati a uplatniti než prostřednictvím státní železniční správy. Žalobce neuplatňuje proti Košicko-Bohumínské dráze žalobní nárok z nějakého jejího jednání neb opomenutí, nýbrž napadá žalobou správnost a platnost rozhodnutí státní železniční správy, jimiž byl pro odpírání služby a pro neuposlechnutí služebních rozkazů po zastavení služebních požitků propuštěn ze služby, ale právě tato rozhodnutí spadají zcela nepochybně do oboru práv, jež podle zákona čís. 690/1920 přešla na státní železniční správu jako provozovatelku železnice s účinkem zavazujícím přímo žalovanou stranu. Poněvadž státní železniční správa je vydala vlastním jménem, nebylo s hlediska procesního práva překážky, by se žalobce nedomáhal jejich soudního přezkoumání žalobou podanou přímo proti státní železniční správě, a by státní železniční správa neprovedla spor vlastním jménem. Přes to byl onen spor proveden na účet strany žalované a rozhodnutí v něm působí jako právní skutečnost i proti straně nyní žalované. Tak, jakoby v případě, že by žalobcův nárok byl býval v onom sporu uznán, musila by i strana nyní žalovaná uznávati další trvání žalobcova služebního poměru, ač nebyla v onom sporu formálně zastoupena, a mohla by se po případě hojiti jen na státní železniční správě, má právo dovolávati se proti žalobci nepříznivého mu rozhodnutí dřívějšího sporu. Když se postavila na jeho půdu, musila býti žaloba zamítnuta, aniž bylo třeba a lze přezkoumávati jeho správnost, a zamítavé rozhodnutí nižších soudů bylo potvrditi, aniž bylo třeba se zabývati s vytýkanými vadami řízení.

Čís. 9539.

Fixními obchody jsou obchody, u nichž z doslovu smlouvy nebo z okolností případu lze souditi na úmysl a na vůli stran, by určení času bylo podstatnou součástí dodací smlouvy v ten způsob, že pozdější dodání, než v ujednané době, nesmí býti ani požadováno, ani plněno. Nestací, že v objednávce bylo slovo »ihned«, kdežto v odpovědi na objednávku slova »co nejdříve«.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv II 317/29.)